

Woord vooraf

Van januari 2005 tot april 2007 heeft de werkgroep Montessori leren gewerkt aan het schrijven van een nieuw basisstuk voor scholen voor voortgezet montessori-onderwijs (vmo-scholen). Vijftien jaar eerder was zo'n stuk ook al gemaakt, maar binnen de vmo-scholen bestond de behoefte om opnieuw vast te leggen wat men nu eigenlijk karakteristiek vindt aan voortgezet montessori-onderwijs.

Die behoefte werd mede gevoeld door de resultaten van de eigen visitatie. Bij de meetlat die daarbij gehanteerd wordt kwamen steeds dezelfde punten naar boven die verbetering behoeften. Die punten waren niet altijd goed terug te vinden in het eerdere vmo-stuk.

Daarnaast had de nota 'Het Montessorionderwijs in de 21e eeuw' voor de montessorivereniging als geheel de uitgangspunten opnieuw vastgelegd. Deze nota bood aanknopingspunten om dat wat de vmo-scholen bindt opnieuw te verwoorden.

Bij de beschrijving van de karakteristieken heeft de werkgroep een format gevolgd waarin eerst het belang van de karakteristiek wordt beschreven, vervolgens een begripsomschrijving wordt gegeven en ten slotte discussiepunten worden besproken. Die discussiepunten werpen geregeld vragen op over de afstand tussen de beschreven karakteristiek als ideaal en de praktijk op vmo-scholen.

In die zin zijn de karakteristieken doelen en ambities waar de vmo-scholen naar streven. Dat doen ze niet op een vrijblijvende wijze: de karakteristieken zullen deel gaan uitmaken van de eigen visitatieprocedure en dus op alle vmo-scholen onderzocht worden. Maar het laat wel zien dat de karakteristieken nog zeker niet overal in een perfect uitgewerkte vorm te vinden zijn.

Dat is ook de achtergrond van deze publicatie, waarin aan iedere karakteristiek een praktijkvoorbeeld is toegevoegd. De beschrijving van deze voorbeelden toont enerzijds aan waar mogelijkheden liggen. Anderzijds laten de voorbeelden zien dat de uitwerkingen nog niet af zijn, dat er nog genoeg te vragen en wensen overblijft. Hopelijk biedt deze bundeling inspiratie voor vmo-docenten en schoolleiders om op de eigen school de karakteristieken verder uit te werken.

Een woord van dank ten slotte aan Jaap Bakkelo, Bas Blanken, San Helfferich, Piet Heyboer, Loes van der Linden, Lasse Luchies, Martin Rodermans, Ferd Stouten en Jan Triepels voor de open wijze waarop zij over hun school verteld hebben.